

SAYI : 2020/4023-S.20.6432

BAŞVURU NO : 2019/17754

KARAR TARİHİ : 16/03/2020

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURUYA KONU İDARE : ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın mezuniyetinin sağlanarak tarafına diploma düzenlenmesi talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 08/10/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran özetle, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesinin ... numaralı Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü öğrencisi olduğunu, 1-2/07/2019 tarihinde Üniversite'nin resmi internet sitesi üzerinden yaz okulunda almak üzere 4 üncü sınıf 8 inci dönem seçmeli olarak görünen "Para ve Banka" dersini seçtiğini ve danışmanının onay vermesiyle derse kesin kayıt yaptırdığını, yaz okuluna başladığında 4. sınıfın ikinci döneminde görünen bu dersin 3 üncü sınıf 5 inci dönem seçmeli dersi olarak görüldüğünü fark ettiğini ve durumu açıklığa kavuşturmak için öğrenci işlerine görüşmeye gittiğini, yetkililerce kendisine "*dersi hangi dönem ve sınıftan seçtiysen mezuniyet zamanı durum düzeltilir*" denildiğini, Üniversitesinde ders seçme işlemlerinde sürekli sıkıntı yaşandığını bildiği ve mağduriyet yaşamak istemediği için durumu farklı yetkililere de sorarak sıkıntı yaşanmayacağı bilgisini aldığını ve neticede dersi başarılı olarak verdiğini, yaz okulunu bitirdikten sonra ise 2/09/2019 tarihinde mezuniyet aşamasına geldiğinden üç ders sınav başvurusunda bulunduğunu, 4/09/2019 tarihinde öğrenci işlerinden aranarak okula çağırıldığını, öğrenci işlerine görüşmeye gittiğinde kendisine 4 üncü sınıftan aldığı "Para ve Banka" dersinin 3 üncü sınıfta görüldüğü bu nedenle 4 üncü sınıftan seçmeli bir dersinin eksik olduğunu ve üç ders sınavı başvurusunun iptal edildiği söylenerek kâğıdının üstüne iptal yazısının yazıldığını, kendisinin söz konusu dersi 4 üncü sınıf olarak seçerek kayıt yaptırdığını ve durumu yetkililere sorduğunda da bu dersi 4 üncü sınıfın seçmeli dersi olarak alabileceğinin söylendiğini ifade ettiğini, durumun açıklığa kavuşması **üzerine üç ders sınavına katılma yazısının onaylandığını ve üç ders sınavından başarıyla geçerek 6/09/2019 tarihinde mezuniyet başvurusunu yaptığını**, 7/10/2019 tarihinde Üniversite tarafından aranarak mezuniyet başvurusunun iptal edildiğinin kendisine söylendiğini, öğrenci işleri ile görüşmeye çağırılması üzerine yaptığı görüşmede; sistemde yaz okulunda aldığı "Para ve Banka" dersinin müfredatına göre 3 üncü sınıfın seçmeli dersi olduğu ve sistemde yazanın

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

değil müfredatta yer alan durumun dikkate alınarak bu dersin 3 üncü sınıfın dersi olarak kabul edildiği ve 4 üncü sınıfın seçmeli derslerinden birisini alarak mezun edilebileceğinin söylendiğini, kendisinin ise söz konusu dersi seçerken 4 üncü sınıf dersi olarak görüldüğünü ve dersin karşısında “tüm bölümler” için seçilebilir yazan ifadeyi gösterdiğini, üstelik hem **sistemin bu dersi seçmesine müsaade ettiğini** hem de **danışmanın bu derse onay verdiği**, ayrıca dersin 4 üncü sınıf dersi olarak kabul edilmesi neticesinde 3 ders sınavına katılabildiğini, üstelik yaz okulunda başka ders alabilme imkânı varken bu dersi seçtiğini ifade etmesine rağmen yetkililerin kendisine “*biz hatalyız ancak senin de hatan var bunları bilmeliydin*” diyerek mağduriyetini gidermediklerini, neticede teknik ve beşeri aksaklıklar nedeniyle mağdur olduğunu ifade ederek, 240 AKTS’yi tamamlamış ve aldığı dersleri başarıyla vermiş bir öğrenci olarak başka mağduriyetler yaşamaması için mezuniyet işlemlerinin yapılarak diplomasının verilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun bilgi ve belge talebi üzerine Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Rektörlüğü’nün konuya ilişkin olarak Kurumumuza göndermiş olduğu 09/08/2019 tarihli ... sayılı yazısı ve eklerinden özetle;

2.1. T.C. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nin (Mayıs 2018 tarihinden önce T.C. Gazi Üniversitesi), köklü bir geçmişe sahip, akademik faaliyetlerini, T.C. Anayasasının vermiş olduğu yetkiler çerçevesinde yürütmekte olan bir fakülte olduğunu, bu faaliyetleri, geçmişte olduğu gibi günümüzde de, akademik disiplinden uzaklaşmaksızın, öğrenci odaklı olarak sürdürdüğünü, Üniversite ve Fakültede tüm eğitim-öğretim faaliyetlerinin T.C. Anayasasının tanıdığı kurallar çerçevesinde hazırlanmış yönetmelik, yönerge ve kurul kararları çerçevesinde yürütüldüğü,

2.2. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden mezun olabilmek için gerekli koşulların Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ön Lisans- Lisans Eğitim- Öğretim ve Sınav Yönetmeliği çerçevesinde düzenlendiğini, anılan Yönetmeliğin 30 uncu maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca mezuniyet hakkının; “*Öğrenci, bu Yönetmelikte belirtilen koşulları ve kayıtlı bulunduğu eğitim-öğretim programı için ilgili kurullar tarafından belirlenen yükümlülükleri yerine getirerek; en az 2,00 GABNO ’yu (Genel Akademik Başarı Not Ortalaması) sağlaması ve programı için belirlenen toplam AKTS kredisini tamamlaması durumunda mezuniyete hak kazanır*” şeklinde tanımlandığı,

2.3. Diğer taraftan, Bologna süreci çerçevesinde, bir yükseköğretim kurumundan mezun olabilmek için gerekli toplam AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi-ECTS) düzeyinin, Yükseköğretim Kurumu tarafından belirlenerek ve ülkedeki tüm üniversitelerde uygulandığını, buna göre, bir akademik yıl için AKTS kredisi, **60**, dört yıllık bir programdan mezun olabilmek için ise, toplam **240 AKTS** olduğu,

2.4. Öğrencilerinin mezuniyet koşullarından bir diğerinin de, 28/12/2015 tarih ve 2015/3 sayılı Fakülte Kurulu Kararında yer alan ve *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi*

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönergesinin Madde 13(7) ile karara bağlanmış olan koşulun olduğunu, buna göre, öğrencinin, 2., 3. ve 4. sınıfların her iki döneminde, **3 zorunlu ve 2 seçmeli ders almak ve başarmak zorunluluğunun** bulunduğu,

2.5. ...'ın 06/09/2019 tarihinde, Fakülte öğrenci işlerine, mezuniyet için başvuruda bulunduğunu, öğrenci işleri tarafından öğrencinin transkripti üzerinde yapılan incelemeler neticesinde 8. dönemden eksik bir seçmeli dersinin olması nedeniyle, mezuniyet işleminin yapılamadığı,

2.6. 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı yaz okulunda Fakültemizde açılan seçmeli ve zorunlu derslerin incelenmesinden, seçmeli derslerin üniversitemizde alan dışı seçmeli ders havuzu uygulaması nedeniyle, yaz okulunda kayıt yaptıran tüm öğrenciler tarafından öğrenci bilgi sisteminden alınabildiği, bununla birlikte yaz okulunda havuzdan alınacak seçmeli dersin hangi bölümde açıldı ise, dersin açıldığı bölümün kaçınıcı döneminde olduğuna dikkat edilmesi gerektiği ki bu durumun, hem öğrencilere hem de akademik danışmanlık yapan öğretim elemanlarına yaz okuluna kayıt esnasında, duyuru olarak, Fakülte internet sayfasından ve diğer duyuru kanalları ile ilan edildiği,

2.7. Diğer taraftan yaz okulunda bölümler tarafından açılması önerilen zorunlu derslerin diğer bölüm öğrencileri tarafından alınabilmesinin dersi açan öğretim üyesi ve bölüm başkanlığının *uygun görüşü* halinde mümkün olabildiğini, dolayısıyla yaz okulunda açılan zorunlu bir dersin, diğer bölümler tarafından alınabilmesinin ancak, "*Dersi Alabilecek Diğer Bölümler (Denklik Verilen Bölümler)*" kısmında, bölüm adının yazılması durumunda mümkün olduğunu, örneğin, yaz okulunda açılan İktisat Bölümüne ait bir dersin, fakültenin diğer bölümlerinde güz ve bahar dönemlerinde okutulmasına karşın, dersi alabilecek bölüm kısmında sadece İktisat yazması halinde, bu dersin yaz okulunda sadece iktisat bölümü öğrencilerinin alabileceğini, diğer bölüm öğrencilerinin, kendi müfredatlarında olmasına rağmen, ders zorunlu bir ders olması nedeniyle, yaz okulunda alamayacakları,

2.8. Üniversitenin *Ön Lisans- Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin* 12 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında ders kaydı ve kayıt yenileme işlemlerinden bizzat öğrencinin sorumlu olduğu, öğrencinin ihtiyacı olması halinde danışmanının yardımını talep edebileceğinin açıkça belirtildiğini, **bununla birlikte 2018-2019 yaz okulunda hâlâ, Gazi Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uygulanmakta olup anılan Yönetmeliğin 10 (5). maddesi çerçevesinde, öğrencinin danışmanından ders kayıt onayını alması gerektiğini,** bu çerçevede öğrenci danışmanlığının, öğrenciye akademik konularda yardımcı olmanın yanı sıra öğrencinin nihai kararını onaylamak durumunda olduğu,

2.9. Diğer taraftan, söz konusu öğrencinin durumunu açıklığa kavuşturmak açısından, yaz okulunda danışmanlık ve öğrenci kayıt onayı ile ilgilenen öğretim elemanı ile bire bir görüşme gerçekleştirildiği, danışmanının, genel olarak, ders seçimlerinin nasıl yapılacağı hakkında tam bilgiye sahip olduğu anlaşılmış olmakla beraber ... özelinde, nasıl bir görüşmenin ve işlemin gerçekleştiğini, yaklaşık altı aylık bir süre geçmesinden dolayı hatırlamadığı,

2.10. Tüm öğrencilerin gerektiği durumlarda, öğrenci işlerindeki görevli personelden yardım alabildiğini, tüm personelin öğrencilerin problemlerini çözmeye çalıştığı ve herhangi bir

mağduriyetin ortaya çıkmaması için gerekli özeni gösterdiği, diğer taraftan, ...'ın dilekçesinde, yaz okulunda ders seçimini öğrenci bilgi sisteminden yaptığı, yaz okulu başladıktan sonra Fakülte öğrenci işlerine gittiği ve şifahi görüşmelerin olduğunu ifade ettiği ancak yazılı herhangi bir müracaatının bulunmadığı, anılan dönemin öğrenci işlerinin en yoğun zamanlar olduğu, öğrencilerin sıklıkla öğrenci işlerine müracaat ettiği, dolayısıyla, öğrencinin şifahen bir görüşmesinin olup olmadığını söylemenin mümkün olmadığı,

2.11. Bununla beraber öğrencilerin karşılaşılabilecekleri olumsuzlukları ortadan kaldırmak için, yazılı başvurularında, Fakülte Yönetim Kurulunun devreye girdiği ve Kurul kararları ile ders değiştirme taleplerinin karşılandığı, bu çerçevede, 2018-2019 yaz okulunda ders ekleme ve bırakma taleplerinin, 12/07/2019 tarihindeki Yönetim Kurulu toplantısı ile sonuçlandırıldığı,

2.12. ...'ın mezun olabilmesi için bölümünün 8. döneminde yer alan sekiz seçmeli dersten iki tanesini alıp başarmış olmasının gerektiği, 2018-2019 yaz okulunda, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünün 8. döneme ait sadece iki zorunlu ders açtığı, seçmeli ders açmadığı, diğer taraftan öğrencinin diğer bölümlerin açmış olduğu 4. sınıf 8. döneme ait ve *IŞLE414 Güncel Yönetim Problemler ve Yaklaşımları* ile *EKON412 Karar ve Oyun Teorileri* derslerinden bir tanesini alıp ve başarması halinde, bu dönemdeki seçmeli ders açığını çok rahatlıkla kapatabilecek durumda olduğu,

2.13. ..., müfredat dışında yer alan seçmeli derslerden alabilmekte olduğu, bu çerçevede, **Öğrenci Müfredat Formunda** da görülebileceği üzere geçmiş dönemlerde müfredat dışı almış olduğu seçmeli derslerin, kendi müfredatında ilgili dönemlerde seçmeli dersin yerine sayıldığı, dolayısıyla öğrencinin, seçmeli derslerin yaz okulunda alınma şartları ile ilgili bilgiye sahip olduğunun açık olduğu, bu nedenle ...'ın *IŞLE414 Güncel Yönetim Problemler ve Yaklaşımları* ile *EKON412 Karar ve Oyun Teorileri* derslerinden birini, yaz okulunda ilk ders seçimleri esnasında yapabilecek bir durumda bulunduğu,

2.14. Öğrencilerin yaz okulundan ders alabilme koşullarının “*Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Yaz Okulu Yönergesi*” çerçevesinde belirlendiği, buna göre, başka bir yükseköğretim kurumundan ders alınması, Yönergenin madde 8(ğ) ile “*öğrencinin kaydolmak istediği derslerin Gazi Üniversitesi yaz okulunda açılmaması durumunda; öğrenci, bu yönergenin 13. Maddesinde belirtilen hususlar çerçevesinde farklı bir yükseköğretim kurumunun yaz okulundan yararlanabilir*” biçiminde düzenlendiğini, dolayısıyla öğrencilerin kendi dönemlerinde eksik olan ders/dersleri, kendi üniversitesi yaz okulunda açılmaması durumunda, başka bir üniversitedeki yaz okulundan alınabileceği,

2.15. ...'ın, 29/07/2015 tarihinde Fakülteye kayıt yaptırarak, üniversite eğitimine başladığı kendisinin bugüne kadar, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü mezunu olabilmek için gerekli tüm dersleri, gerek kendi dönemlerinde gerekse yaz okulunda alarak başarı ile tamamlamış olup (240 AKTS) 2,43 akademik not ortalamasına sahip olduğunun, transkripti incelendiğinde görüleceği üzere öğrencinin 2017-2018 ile 2018-2019 eğitim-öğretim dönemlerine ait yaz okuluna katıldığı, 2018-2019 yaz okulunda, *KAMU413 Bürokrasi* (Seçmeli) ve *IKTI315 Para ve Banka* (Seçmeli) derslerini alıp başararak, **eksik kalan iki adet dersi için, üç ders bütünleme sınav başvurusunu yapmaya hak kazandığı, üç ders**

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

bütünleme sınav hakkı çerçevesinde girdiği dersleri de başaran ...'ın böylece mezuniyet için gerekli 240 AKTS'yi tamamladığı,

2.16. Neticede ...'ın; **Mezuniyet için gerekli toplam 240 AKTS'yi tamamladığı, 8. yarıyılıda alması gereken iki seçmeli dersten birinin eksik olduğu,** dolayısıyla, mezun olabilmesi için, 2019-2020 Bahar döneminde, 4.sınıf ikinci dönemine ait bir seçmeli dersi alıp başarması gerektiği,

Açıklamalarına yer verildiği görülmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T. C. Anayasasının;

3.1. “Cumhuriyetin nitelikleri” başlıklı 2 nci maddesinde; *“Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.”*

3.3. “Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması” başlıklı 13 üncü maddesi; *“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”,*

3.4. “Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi” başlıklı 42 nci maddesi; *“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. ...Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.”*

3.5. “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; *“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”*

4. Birleşmiş Milletler “İnsan Haklarının Geliştirilmesi ve Korunması için Kurulan Ulusal Kuruluşların Statüsüne İlişkin İlkeler/Paris Prensipleri’ nin Ulusal kuruluşların yetkileri ve görevlerini düzenleyen ilk bölümünün 3’üncü maddesi; *“Ulusal kuruluşlar... Hükümete, parlamentoya ve diğer ilgili bütün organlara, bunların talebi üzerine veya kendi inisiyatifleriyle, insan haklarının geliştirilmesi ve korunmasına ilişkin konularda görüş bildirir, tavsiyelerde bulunur, öneriler ve raporlar sunar ...”,*

5. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin; “Hakları kötüye kullanma yasağı” başlıklı 17’nci maddesi; *“Bu Sözleşme’deki hiçbir hüküm, bir devlete, topluluğa veya kişiye, Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesi veya bunların Sözleşme’de öngörölmüş olandan*

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

daha geniş ölçüde sınırlandırılmalarını amaçlayan bir etkinliğe girişme ya da eylemde bulunma hakkı verdiği biçiminde yorumlanamaz.”,

6. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “*Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.*” hükümleri düzenlenmiştir.

7. 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun;

7.1. “Lisans düzeyinde öğretim” başlıklı 43 üncü maddesinde; “*Yükseköğretim, harca tabi olup bu kanunda belirlenen amaç ve ana ilkelere göre aşağıdaki şekilde düzenlenir. a. Yükseköğretim kurumlarında, kuruluş özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre yapılan eğitim - öğretim ve buna dayalı olarak verilen diplomalarla ilgili esaslar her üniversitece hazırlanacak öğretim ve sınav yönetmeliğinde belirtilir. ...*”

7.2. “Diploma alma, ders kredilerinin hesaplanması, öğrencilik haklarından yararlanma ve sınavlar” başlıklı 44 üncü maddesinde; “*a. Yükseköğretim kurumlarının önlisans, lisans ve lisansüstü düzeyindeki diploma programlarına kayıtlı öğrenciler, bu madde hükümlerine göre belirlenen ders kredileri ve diğer yükümlülükleri başarı ile tamamlamaları halinde; önlisans, lisans, yüksek lisans veya doktora diploması alır. Ders kredileri, Yükseköğretim Kurulunca ilgili programın yer aldığı diploma düzeyi ve alan için yükseköğretim yeterlilikler çerçevesine göre belirlenen kredi aralığı ve öğrencilerin çalışma saati göz önünde tutularak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenir. İlgili diploma programını bitiren öğrencinin kazanacağı bilgi, beceri ve yetkinliklere o dersin katkısını ifade eden öğrenim kazanımları ile açıkça belirlenmiş teorik veya uygulamalı ders saatleri ve öğrenciler için öngörülen diğer faaliyetler için gerekli çalışma saatleri de göz önünde bulundurularak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenen ilkeler çerçevesinde ders kredileri hesaplanır.*

b. Yükseköğretim kurumlarında, öğretim faaliyetlerinin üç dönemi aşmamak üzere yıl içinde kaç döneme ayrılarak sürdürüleceği; her bir dönemde alınması gereken asgari ve azami kredi miktarları; her bir diploma programının diplomayı almayı hak eden kişiye kazandıracığı bilgi, beceri ve yetkinliklerin neler olacağı ve bunların ölçme ve değerlendirmelerinin nasıl yapılacağı; ... Yükseköğretim Kurulunun bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumları senatoları tarafından belirlenir...”

8. 05/09/2017 Tarihli ve 30171 Sayılı Gazi Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin;

8.1. “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde; “*(1) Bu Yönetmelik; Gazi Üniversitesi önlisans, lisans ve diğer programlara öğrenci kabulü, kayıt işlemleri, eğitim-öğretim programları, kayıt*

yenileme ve silme işlemleri, geçişler, sınavlar ve değerlendirme, intibak ve diploma hazırlanmasına ilişkin hükümleri kapsar.”

8.2. “Üniversiteye giriş ve kesin kayıt işlemleri” başlıklı 9 uncu maddesinde; “...(6) Üniversiteye kayıt olan her öğrenci için ilgili akademik birim tarafından, Senatonun belirlediği esaslara göre akademik danışman atanır.

8.3. “Yarıyıl kaydı, ders alma işlemleri, ekle bırak, dersten çekilme işlemleri, not yükseltme” başlıklı 10 uncu maddesinde; “... (5) Öğrenci, danışmanından yarıyıl/yıl ders kayıt onayını almak zorundadır. (6) Öğrenci, ders alma işlemleri sırasında, birinci sınıf yarıyıllarındaki tüm dersleri almak zorundadır. Öğrenci; alarak başarısız olduğu, devam şartını sağlamadığı ve hiç almadığı ders/dersleri öncelikli olarak almak zorundadır. Bu dersler, farklı dönem derslerinden ise en alttaki dönem derslerinden başlamak şartı ile buldukları döneme ait dersleri alır. **Danışmanın onayıyla** her eğitim-öğretim dönemi için alt yarıyıl derslerinden sadece bir dersi, bir kez ertelenebilir..., (9) **Öğrenci, ancak danışmanının olumlu görüşüyle**, üst yarıyıllardan ders alabilir. Bunun için, öğrencinin; önceki yarıyıllardan başarısız dersi olmaması ve ağırlıklı genel not ortalamasının 3,00 veya üstünde olması şarttır. (10) Yarıyıl kaydını tamamlamış olan öğrenci, akademik takvimde belirtilen ders ekle-bırak tarihlerinde ders ekleme, bırakma, dersten çekilme ve şube değişikliğini **danışmanı ile birlikte yapar ve ders kayıt onayını alır.**”

8.4. “Dersler ve ders kredileri” başlıklı 11 inci maddesinde; “... (2) Dersler/ders kredileri, YÖK tarafından ilgili programın yer aldığı diploma düzeyi ve alanı için yükseköğretim yeterlilikler çerçevesine göre belirlenen derslerin kredi aralığı ve öğrencilerin iş yükü göz önünde tutularak ilgili kurulun önerisiyle Senato tarafından belirlenir. İlgili diploma programını bitiren öğrencinin kazanacağı bilgi, beceri ve yetkinliklere o dersin katkısını ifade eden öğrenim kazanımları ile açıkça belirlenmiş teorik ve uygulamalı ders saatleri ve öğrenciler için öngörülen diğer faaliyetler için gerekli iş yükü göz önünde bulundurularak Senato tarafından onaylanan esaslar çerçevesinde dersler/ders kredileri belirlenir.

(3) Derslerin kategorisi, adı, kodu, içeriği, kredi değeri, sınavları ve benzeri hususlar ve bu hususlarda yapılacak değişiklikler ilgili kurulun önerisi ve Senato onayıyla belirlenir...

(5) Dersler, zorunlu dersler ve seçmeli dersler olarak iki grupta toplanır. Zorunlu bir dersin alınabilmesi için, ön koşullu dersler ve/veya ön koşul dersler ilgili kurulun önerisiyle Senato tarafından önceden belirlenen esaslar çerçevesinde karara bağlanır.”

8.5. “Sınavlar” başlıklı 14 üncü maddesinde; “... (10) Mezuniyet için devam şartını yerine getirdiği tek dersten sorumluluğu kalan öğrenciler, tek ders sınavına girebilir. Tek ders sınavında başarılı olmak için en az (CC) harf notu almış olmak gerekir. Bu harf notunun belirlenmesinde ara sınav notu dikkate alınmaz. (11) Bütünleme sınavlarının uygulanmasına ilişkin esaslar Senato tarafından belirlenir.”

8.6. “Mezuniyet, diploma ve diploma eki” başlıklı 18 inci maddesinde; “ (1) Mezuniyet tarihi, akademik takvimde belirlenen sınav döneminin bitiş tarihini takip eden ilk iş günüdür...

(3) Önlisans ve lisans diploması verilebilmesi için, öğrencinin, eğitim-öğretim programında planlanan dersleri başarı ile tamamlamış ve en az 2,00 ağırlıklı genel not ortalamasını sağlamış olması gerekir...”

9. 27/08/2019 Tarihli ve 30871 Sayılı Hacı Bayram Veli Üniversitesi Önlisans -Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin;

9.1. “Amaç ve kapsam” başlıklı 1 inci maddesinde; “ (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesinde ön lisans ve lisans düzeyinde eğitim-öğretim gören öğrencilerin eğitim-öğretim, öğrenci kayıtları, sınav ve değerlendirme, izin, kayıt silme, diploma ve akademik danışmanlık işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. ”

9.2. “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinde; “ (1) Bu Yönetmelikte geçen; ...c) Danışman: Öğrencilerin eğitim, öğretim ve diğer sorunlarıyla ilgilenmek üzere dekan, müdür, ilgili bölüm başkanı veya anabilim dalı başkanı tarafından görevlendirilen öğretim elemanı, ...k) Seçmeli ders: Öğrencinin, ilgili birimlerce kararlaştırılan dersler arasından seçerek alabileceği dersleri, ...p) Zorunlu ders: Bir programda öngörülen ve öğrencinin alması gerekli olan, yarıyıl/yıl esasına göre okutulan dersi, ...ifade eder.”

9.3. “Danışman görevlendirilmesi” başlıklı 5 inci maddesi; “(1) İlgili birimler tarafından kayıt yaptıran her öğrenciye eğitimi süresince ders kayıt sürecinde ve akademik konularda yardımcı olmak üzere bir danışman görevlendirilir. Danışmanlık görevleri, öğretim elemanları arasında dengeli bir şekilde dağıtılır.”

9.4. “Ders kayıtları ve kayıt yenileme” başlıklı 12 nci maddesi; “... (4) Ders kaydı ve kayıt yenileme işlemlerinden bizzat öğrenci sorumludur. Öğrenci ders kaydı ve kayıt yenileme işlemi sırasında ihtiyaç halinde danışmanının yardımını talep edebilir...”

9.5. “Mezuniyet, diploma ve diploma eki” başlıklı 30 uncu maddesinde; “(1) Öğrenci, bu Yönetmelikte belirtilen koşulları ve kayıtlı bulunduğu eğitim-öğretim programı için ilgili kurullar tarafından belirlenen yükümlülükleri yerine getirerek; en az 2,00 GABNO'yu sağlaması ve programı için belirlenen toplam AKTS kredisini tamamlaması durumunda mezuniyete hak kazanır...”

10. 17/05/2018 toplantı tarihli 06 toplantı sayılı Senato Kararında yer verilen Gazi Üniversitesi Önlisans Ve Lisans Öğrencileri İçin Bütünleme Sınavları Yönergesinin;

10.1. “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; “(1)Bu yönergenin amacı, Gazi Üniversitesi önlisans ve lisans programlarından yarıyillik eğitim planı uygulayan programların son yarıyılında veya yıllık eğitim planı uygulayan programlarda kayıtlı öğrencilerin bütünleme sınavlarıyla ilgili esasları düzenlemektir.”

10.2.” Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde; “(1) Bu Yönerge, devam ettiği diploma programının müfredatında yer alan tüm dersleri almış; derslere devam zorunluluğunu yerine getirmiş, önlisans/ lisans diploması almak için gereken diğer şartları sağlamış ve kayıtlı olduğu yarıyıl/ yılda aldığı dersleri başarı ile tamamladığı takdirde mezun olabilecek durumdaki öğrencilerden en çok üç dersi kalanlara tanınmış olan bütünleme sınavı hakkı ile ilgili hükümleri kapsar.”

10.3. “Bütünleme sınavlarının uygulanması” başlıklı 4 üncü maddesinde; “(1) Bu Yönergenin 2 inci maddesi kapsamında aşağıdaki şartlardan herhangi birini sağlayan öğrenciye, akademik takvimde belirtilen tarihte kullanılmak üzere;

- a) Devam ettiği programın son yarıyılında/ yılında ağırlıklı genel not ortalamalarına katılan en çok üç dersten FF ya da Fİ) notu alanlara,
- b) Devam ettiği programın son yarıyılında/ yılında FF ya da FD notu almadığı halde ağırlıklı genel not ortalaması 2,00'nin altında olanlara, ağırlıklı genel not ortalamasına katılan DD veya DC notu alınmış en çok üç dersten,
- c) Devam ettiği programın son yarıyılında/ yılında dönem sonu sınavlarına girme hakkı olduğu hâlde, ilgili yönetim kurulunca kabul edilen haklı ve geçerli bir nedenle sınavlara giremeyenlere en çok üç dersten, bütünleme sınavı hakkı verilir.

(2) Yıllık eğitim planı uygulanan programlarda kayıtlı öğrenciye, 4 üncü maddenin birinci fıkrasında sayılan koşullara ek olarak eğitim-öğretim ve sınav yönergesinde belirtilen yıl için bütünleme sınavı hakkı verilir.

(3) Bütünleme sınavı, dönem sonu sınavı yapılan dersler için uygulanır.

(4) 4 üncü maddenin birinci ve ikinci fıkrasındaki şartları taşıyan ve bütünleme sınavına girmek isteyen öğrenci, akademik takvimde ilan edilen tarihte kayıtlı olduğu akademik birime dilekçeyle başvurur. İlgili program, öğrencinin durumunu inceledikten sonra öğrenciye, ilgili öğretim elemanlarına ve Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığına öğrencinin hangi derslerden bütünleme sınavına alınacağını bildirir.

(5) Devam zorunluluğu bulunan dönem içi uygulamalı dersler için bütünleme sınavı yapılmaz.

(6) Bütünleme sınavı sonuçlarına göre mezuniyeti için tek dersi kalan öğrenci, Gazi Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin 14 üncü maddesi onuncu fıkrasında tanımlanan tek ders sınavına girebilir.”

11. 28/12/2015 karar tarihli ve 2015/3 karar numaralı Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kurul Kararlarında yer verilen Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesinin;

11.1. “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; “ (1) Bu Yönergenin amacı, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddelerini ilgilendiren kural ve esasları belirtmektir.”

11.2. “ Ders Geçme Esası ve İşleyişi” başlıklı 13 üncü maddesinde; “...(7) Öğrenci 2,3 ve 4. Sınıfların her iki dönemlerinde 3 zorunlu ve 2 seçmeli dersi alıp başarılı olmak zorundadır.

(3)Fakültemiz bölümlerinde okutulmakta olan havuz derslerinin seçilebilme şartları ve seçimlik dersler; a) Öğrenciler seçmeli havuz sistemini ikinci sınıftan itibaren kullanabilirler. b) Öğrenci, seçmeli havuzundan sadece bulunduğu sınıftan seçmeli seçebilir, alt sınıfta da üst sınıftan seçemezler. c) Öğrenci kendi bölüm müfredatında bulunan dersi seçmeli havuz sisteminde seçemez....e) Yaz okulunda seçmeli havuz dersi kullanılamaz...”

11.3. “Öğretim Programları ve Dersler” başlıklı 12 inci maddesinde; “ ...*(2) Öğrenci, bulunduğu her Eğitim- öğretim yarıyılını/yılının başlamasından önce; akademik takvimde belirtilen süre ve Rektörlükçe tespit edilen esaslar doğrultusunda ve danışmanının denetiminde alacağı dersleri belirler. ...*”

11.4. “Danışman Görevlendirilmesi” başlıklı 18 inci maddesinde; “ *(1) Öğrencilere, Eğitim- Öğretim konularında karşılaşılabilecek problemlerin çözümünde yardımcı olmak üzere, öğretim yarıyılı/yılı başlamadan önce bölüm başkanlığının önerisi dikkate alınarak ilgili yönetim kurullarınca bölüm öğretim elemanları arasından danışmanlar görevlendirilir. (2) Danışmanlar öğrencilerin ders seçimlerinde yönlendirici olmak ve ders kayıtlarının kurallara uygun olmasını sağlamakla görevlidir ...*

11.5. “Mezuniyet ve Diploma” başlıklı 33 üncü maddesinde; “ *(1)Önlisans ve lisans diploması verilebilmesi için, öğrencinin, alması gereken dersleri başarı ile tamamlamış ve böylece en az 2.00 ağırlıklı genel not ortalamasını sağlamış olması gerekir...*”

Hükümleri yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER’İN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

12. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Tavsiye Kararı Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

13. 1 numaralı paragrafta açıklandığı üzere, başvuran Hacı Bayram Veli Üniversitesinde 240 AKTS’yi tamamlamış ve aldığı dersleri başarıyla vermiş bir öğrenci olarak mezuniyet işlemlerinin yapılarak diplomasının verilmesini talep etmektedir.

14. *Başvuruya ilişkin olarak 2 numaralı paragrafta yer verilen Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Rektörlüğünün Kurumumuza gönderdiği yazıdan ...’ın, 29/07/2015 tarihinde Fakülteye kayıt yaptırarak, üniversite eğitimine başladığı kendisinin Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü mezunu olabilmek için gerekli tüm dersleri, gerek kendi dönemlerinde gerekse yaz okulunda alarak başarı ile 240 AKTS’yi tamamladığı, 2,43 akademik*

not ortalamasına sahip olduğu, öğrencinin 2017-2018 ile 2018-2019 eğitim-öğretim dönemlerine ait yaz okuluna katıldığı, 2018-2019 yaz okulunda, *KAMU413 Bürokrasi* (Seçmeli) ve *IKTI315 Para ve Banka* (Seçmeli) derslerini alıp başararak, **eksik kalan iki adet dersi için, üç ders bütünleme sınav başvurusunu yapmaya hak kazandığı, üç ders bütünleme sınav hakkı çerçevesinde girdiği dersleri de başaran ...'ın böylece Mezuniyet için gerekli toplam 240 AKTS'yi tamamladığı, ancak 8. yarıyılında alması gereken iki seçmeli dersten birinin eksik olduğu,** dolayısıyla, mezun olabilmesi için, 2019-2020 Bahar döneminde, 4.sınıf ikinci dönemine ait bir seçmeli dersi alıp başarması gerektiği yönünde açıklamalarda bulunduğu anlaşılmıştır.

15. Başvuranın iddia ve taleplerinin ilgili idarenin tüm açıklamalarının ve ilgili tüm mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; başvuranın gerekli tüm şartları tamamlayarak mezun olma aşamasına geldiği, ancak mezuniyetinin sağlanması ve diplomasının düzenlenmesi için ilgili idareye sunduğu dilekçenin 8. yarıyılından bir seçmeli dersinin eksik olması nedeniyle reddedildiği anlaşılmıştır. İlgili idarenin söz konusu cevabına dayanak teşkil ettiği hüküm **Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesinin** 13 üncü maddesinde yer alan “...(7)Öğrenci 2,3 ve 4. Sınıfların her iki dönemlerinde 3 zorunlu ve 2 seçmeli dersi alıp başarılı olmak zorundadır “ hükmü olmakla beraber başvuranın 2018-2019 yaz okulunda almış olduğu İKTI315 Para ve Banka (Seçmeli) dersinin öğrenci ders seçim sayfasından dersin karşısında 4. Sınıf 2. Dönem yani 8. Dönem seçmeli dersi olarak görünmesi nedeniyle seçtiği, seçebileceği başka dersler olmasına rağmen yahut başka bir okuldan koşullara uygun ders alabileceken adı geçen dersin de gerekli kriterleri sağladığını düşünerek aldığı anlaşılmıştır. Bununla beraber adı geçen dersin 8. dönemin seçmeli dersi olduğu yönünde başvuruda oluşan kanaate mevcut ders seçim sisteminin neden olduğu anlaşılmıştır.

16. Para ve Banka (Seçmeli) dersinin yaz okulu ders seçim sisteminde; başvuranın okumakta olduğu Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü dışında, bahse konu Fakültede yer alan diğer bazı bölümlerin müfredatında da üçüncü ya da dördüncü sınıf seçmeli dersleri arasında yer aldığı, başvuran tarafından seçilen dersin yanında “4. Sınıf 2. Dönem” dersi olduğunu gösterir ibare bulunduğu, açıklama kısmında iste “tüm bölümler” ibaresine yer verildiği açıktır. Bu haliyle ders seçme sistemini inceleyen bir öğrencinin, ilgili dersin başarı ile alınması halinde, 4. Sınıf 2. dönem ders yükümlülüğünü yerine getirdiğini düşünmesi doğaldır. İdarenin amacı, söz konusu dersin başarı ile alındığında, alan öğrencinin okumakta olduğu bölümün müfredatında bulunan öğrenim yılındaki seçmeli ders olarak kabul edileceğini belirtmek ise; açıklama kısmına tüm bölümler yazmasının gereği bulunmamaktadır. Zira ders seçme sistemi incelendiğinde bahse konu seçmeli dersin farklı bölümler için ayrı ayrı listelendiği görülmektedir. Bu kapsamda idarenin 2.7 numaralı paragrafta yer verilen açıklaması da esasen sistemin ne denli karmaşık ve yanıltıcı olabileceğinin ispatı niteliğindedir. Öte yandan başvuranın söz konusu dersin üçüncü sınıf 6. Dönem seçmeli dersi olduğunu bilmesine rağmen alması hayatın olağan akışına aykırıdır. İdarenin de belirttiği üzere başvuran öğrencinin İŞLE414 Güncel Yönetim Problemler ve Yaklaşımları ile EKON412 Karar ve Oyun

Teorileri derslerini seçip başarı ile verme ihtimali vardır. Yahut seçmeli dersleri, kendi üniversitesi yaz okulunda açılmaması durumunda diğer üniversitelerin yaz okullarından alma hakkı da bulunmaktadır. İdare, başvuranın bu hususta bilgi sahibi olduğunu, daha önce bu yolları kullandığını belirtmekte ve bu durumu başvuranın kendi hatasına karine olarak değerlendirmektedir. Oysa söz konusu durum, ders seçme sisteminde IKTI315 Para ve Banka (Seçmeli) dersine dair “4. Sınıf ve 8. Dönem” ile “tüm bölümler” ibarelerin öğrencileri ne ölçüde yanıltıcı nitelikte bulunduğunun bir göstergesidir. Başvuranın kötü niyet ile hareket ederek, anılan dersin kendisi için 4. Sınıf seçmeli dersi olarak kabul edilmeyeceğini bilmesine karşın dersi seçmesi için bir motivasyonu olduğuna dair bir emare yoktur. İdare bu hususta öğrencinin hatasına işaret etmektedir. Öğrenci ise yaz okulu esnasında, henüz ilgili dersi değiştirme ihtimali bulunduğu dönemde sistem üzerinde dersin üçüncü sınıfta görüldüğünü fark etmesi üzerine öğrenci işlerine giderek bu hususu bildirdiğini, ancak öğrenci işlerinin sistemde zaman zaman hatalar olabildiğini, mezun durumuna geldiğinde ilgili dersin ait olduğu dönemde görüneceğini belirttiklerini ifade etmektedir.

17. Bununla beraber ders seçme işlemi tamamlandıktan sonra, 30171 Sayılı Gazi Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 10 uncu maddesinin 5, 6, 9 ve 10 uncu fıkralarında düzenlenmiş olduğu üzere, öğrencilerin ders seçim süreçlerinde onlara yol gösterici olmak, doğru kararlar vermelerini sağlamak ve aydınlatıcı olmak bakımından öğrencilere atanan danışman tarafından bu seçimin onaylanması, ders seçme sisteminin yalnızca öğrenciler için değil danışmanlar için de yanlış algılamaya müsait olduğuna işaret etmektedir. Başvuran öğrencinin 4 üncü öğrenim yılını bitirdiğini ve transkriptine göre üç ders sınavı ile mezun olma ihtimalinin olduğunu, öğrencinin üçüncü yıl ikinci dönemden alması gereken iki seçmeli dersi tamamladığını ve dördüncü yıl ikinci dönemden seçmeli derse ihtiyaç duyduğunu bilen bir danışmanın, idarenin öğrencinin hatası olduğunu öne sürdüğü ders seçim işlemini, kendisi de aynı hataya düşmüş olma ihtimali dışında onaylaması mümkün değildir. Ders seçim döneminin son derece yoğun olması nedeniyle her ne kadar ilgili idare tüm çalışanları bilgilendirici duyurularıyla yol göstermeye çalışmış olduğunu ifade etmiş olsa da söz konusu yoğunluğun hatalı bir takım iş ve işlemlerin de nedeni olabileceği anlaşılmaktadır. Öğrencilerin sorumluluğunda olan ders seçim süreçlerinde, idarenin de ders seçme sistemini açık ve anlaşılır oluşturmasının, gerek öğrencileri gerekse danışmanları bu hususta bilgilendirmesinin önemi somut olayımızda ortaya çıkmış bulunmaktadır. İdare tarafından, danışmanların dahi hatalı algılamasına müsait şekilde oluşturulmuş ders seçim sisteminin, öğrenci işleri birimi üzerindeki aşırı iş yükü ile birleşmesi, 240 AKTS'yi tamamlayarak mezun durumunda olması gereken başvuranın mezun olabilmek için bir yıl daha bekletilmesi suretiyle mağduriyet yaşamasına neden olmuş görünmektedir.

18. Başvuranın adı geçen dersi yaz okulunda başarı ile geçtikten sonra, *devam ettiği diploma programının müfredatında yer alan tüm dersleri almış; derslere devam zorunluluğunu yerine getirmiş, önlisans/ lisans diploması almak için gereken diğer şartları sağlamış ve kayıtlı olduğu yarıyıl/ yılda aldığı dersleri başarı ile tamamladığı takdirde mezun olabilecek durumdaki öğrencilerden en çok üç dersi kalanlara tanınmış olan bütünleme sınavı hakkı ile ilgili*

hükümleri kapsayan Gazi Üniversitesi Önlisans Ve Lisans Öğrencileri İçin Bütünleme Sınavları Yönergesine göre üç ders başvurusu yapması akabinde öğrenci işlerinden aranarak okula çağrılması sonucu yaptığı görüşmede yetkililerin kendisine yaz okulunda aldığı adı geçen dersin 3. Sınıf dersi olarak görüldüğünü söylemesi ve üç ders sınav başvuru kâğıdının üzerinde iptal yazısı yazılması üzerine, başvuranın ders seçim sürecini ve dersin kendisi alırken ve danışmanı onaylarken 4. sınıf dersi olarak görüldüğünü beyan etmesi üzerine üç ders sınav başvurusunun onaylanmasından da anlaşılacağı üzere başvuranın 3 ders sınavına katılarak söz konusu sınavlarda başarı göstererek alması gereken tüm dersleri aldığı, zira ilgili mevzuat hükmüne göre üç ders sınavına katılabilmek için gerekli tüm şartları tamamlayarak mezuniyet aşamasına gelme şartının gerektiği dikkate alındığında başvuranın hal ve koşullar elvermesine rağmen mezuniyet başvurusunun kabul edilmeyerek mağduriyet yaşanmasına neden olunması idareye güven ilkesini sekteye uğratacağı gibi, ölçülülük ilkesini de aykırılık oluşturmuş olacaktır.

19. Somut olayda cereyan eden durumların adalet duygusunu zedelediği de açıktır. Nitekim adalet denildiğinde, doğrudan doğruya tüm ilkelere ve kurallara hâkim olması beklenen en yüksek moral (ahlaki) düşünce kastedilir. Adaleti tesis etmede yapı taşı niteliğinde olan hakkaniyet, bazı durumların ve şartların önceden bilinip belirlenememesinin doğuracağı düşünülen sakıncaları ortadan kaldırmak için hukuk kurallarının eksik veya esnek bıraktığı durumlarda etkisini gösteren belli somut olayların özelliklerine uygun karar verilmesini sağlayan ilkedir. Özetle, hakkaniyet, somut olayların özelliklerine uygun düşen çözüm yollarına ilişkin en yüksek moral temeldir.

20. Somut olayımızda Fakültenin takdiriyle çeşitli fikir ve gereklilerle, ders yoğunluğu vs. gibi çeşitli nedenlerle bazı bölümlerde 5. bazı bölümlerde 8. dönemlerde verilebilen seçmeli derslerin öğrencilerin hangi dönemlerde alacağını belirlediği, netice itibariyle ise öğrencilerin yetkinlik, başarı ve bilgilerini değerlendirme amacına hizmet ettiği ve başvurudaki hal ve şartlar dikkate alındığında öğrencinin dersi başarı ile geçtiği dikkate alındığında, başvuranın zorunlu tüm dersleri vermesi, gerekli AKTS kredisini tamamlaması, diploma notunun mezun olmaya elvermesi nedeniyle **2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 44 üncü maddesi** ve **30171 Sayılı Gazi Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin** 18 inci maddesi gereğince başvurana diplomasının verilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

21. Kurumumuzca yapılan değerlendirilme neticesinde; başvuranın mezuniyet başvurusunun reddedilmesi işleminin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

22. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi Yönetim İlkeleri” başlıklı 6 ncı maddesinde de yer verilmiş olup;

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; başvuru kapsamında Kurumumuzun bilgi ve belge talebine süresi içinde cevap verildiği, idarenin başvurana ile ilgili işlemlerinde makul sürede karar verme ve kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi ilkelerine uygun davrandığı; ancak idarenin başvurana verdiği cevaplarda karara karşı başvuru yolunu göstermediği, bu nedenle iyi yönetim ilkelerinde vurgulanan “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uymadığı anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkeye de uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

23. 6328 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN KABULÜNE,**

Başvuranın mezuniyet işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve öğrencilerin ders seçim sisteminin daha açık ve hataya elvermeyecek şekilde düzenlenmesi hususunda **HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanununun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Hacı Bayram Veli Üniversitesi Rektörlüğünce bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın BAŞVURANA ve HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi